

ผลของการรับรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลก
ของพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงาน

ขวัญใจ ฮวดเฮง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

๒๘ ต.ค. ๒๕๔๖

170180

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน ๒๕๔๖

ISBN 974-352-386-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(บาทหลวง ดร.วิระ พังรักษ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 21 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง ประธานกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำและเป็นที่กำลังใจเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้า หาความรู้ และประสบการณ์จากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน ทั้งสามเป็นอย่างที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง และบาทหลวง ดร.วิระ ผังรักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความกรุณาและความอนุเคราะห์ในการตรวจความถูกต้องและความครอบคลุม ของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนแนะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นามที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล และการอธิบายผล

ขอขอบคุณกรรมการผู้จัดการ บริษัทไมย์เออร์ อินดัสตรีส์ จำกัด หัวหน้างาน พนักงาน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พนักงานที่ตอบแบบสอบถาม ที่กรุณาให้ข้อมูลและเข้ารับการฝึกโปรแกรมใน ครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ และคุณแม่ ที่ได้ให้ความรัก ความห่วงใย ความเอื้ออาทรและเป็นที่กำลังใจให้ลูกตลอดเวลา

ขวัญใจ ฮวดเฮง

39921064 : สาขาวิชา จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ : การรับรู้ความสามารถ / ความเข้มแข็งในการมองโลก / พนักงานที่สูญเสียอวัยวะ

ขวัญใจ สวดเฮง : ผลของการรับรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลกของพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงาน (THE EFFECTS OF SELF – EFFICACY ON THE STRENGTHENING OF SENSE OF COHERENCE OF EMPLOYEES WHO LOST A BODY PART IN FACTORY WORK ACCIDENT) อาจารย์ผู้ควบคุม : สมคิด บุญเรือง, ก.ค.

วิณี ชิดเชิดวงศ์, กศ.ม., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ก.ค. 144 หน้า. ISBN 974-352-386-3

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการรับรู้ความสามารถต่อการเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลกของพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงาน ที่มีคะแนนความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 และสมัครใจเข้าร่วมในการวิจัยจำนวน 146 คน และทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งจำนวน 12 คน เข้ากลุ่มทดลองคือกลุ่มที่ได้รับการฝึกโปรแกรมการรับรู้ความสามารถจำนวน 6 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 6 คน การทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะคือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (repeated-measured analysis of variable : one between-subjects variable and one within subjects variable) และตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นคือ ภาษาคิวเบสิก (QBASIC)

ผลการศึกษาพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในภาพรวมทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้มแข็งในการมองโลกไม่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นวัดที่ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง หรือระยะติดตามผล แต่ภายในกลุ่มทดลองพบว่า ค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งในการมองโลกระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล ($p < .01$) ส่วนในกลุ่มควบคุมพบว่า ค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งในการมองโลกในระยะก่อนการทดลองหลังการทดลอง และติดตามผลไม่แตกต่าง ($p > .01$)

39921064 : MAJOR : COUNSELING PSYCHOLOGY;
M.S. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORD : SELF-EFFICACY / STRENGTHENING OF SENSE OF
COHERENCE / EMPLOYEES WHO LOST A BODY PART

KWANJAI HUADHENG : THE EFFECTS OF SELF – EFFICACY ON THE
STRENGTHENING OF SENSE OF COHERENCE OF EMPLOYEES WHO LOST A BODY
PART IN FACTORY WORK ACCIDENT. THESIS ADVISORS : SOMKID BOONRUENG,
Ph.D., VINEE CHITCHURTVONG, M.Ed., PAIRAT WONGNAM, Ph.D. 144 P.
ISBN 974-352-386-3

The purpose of this experimental research was to investigate a result of self-efficacy on the strengthening of sense of coherence of employees who lost a body part in factory work accident.

The population of the study consisted of one hundred and forty six voluntary employees who got the test score on the strengthening of sense of coherence below or equal to 75th percentile.

Twelve of them were then randomly sampled into two equal groups with 6 employees in each i.e. the experimental and the control groups. The former was, however, treated with the self-efficacy program while the latter received a normal treatment. The experiment was divided into three phases : the pre-test, the post-test and a test during the follow-up period. Statistical devices employed in the data analysis were repeated-measured analysis of variable : one between-subjects variable and one within subjects variable. QBASIC also was used to test the analysis of data.

It was found that the interaction between method and period of experiment was statistically insignificant. There was no significant difference between effect of self-efficacy program and the normal treatment on the strengthening of sense of coherence either as a whole or period-wise. However, in the experimental group the post-test and the follow-up scores were significantly higher than the pre-test score ($p < .01$) while there were no statistically significant difference among the mean scores of the three period in the control group ($p > .01$).

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	น
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ณ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง....	7
	แนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตน	7
	ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน	7
	อิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนที่มีต่อพฤติกรรม	8
	ที่มาของการรับรู้ความสามารถของตน	9
	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตน	12
	มิติของความคาดหวังในความสามารถ..	17
	มิติของการวัดการรับรู้ความสามารถของตน	18
	งานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตน	21
	แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่สูญเสียอวัยวะ	31
	แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการมองโลกของบุคคล.....	33

บทที่

หน้า

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการมองโลก	49
3 วิธีการดำเนินการค้นคว้า	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	53
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	53
การดำเนินการทดลอง	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	75
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผลการวิจัย	77
ข้อเสนอแนะ	83
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	83
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก	95
ภาคผนวก ข	101
ประวัติย่อของผู้วิจัย	144

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงข้อมูลจากการใช้แบบสำรวจความเข้มแข็งในการมองโลก ในการหาเกณฑ์ปกติ..	54
2 คะแนนความเข้มแข็งในการมองโลกเมื่อแยกตามระดับการดื่มสุรา.....	56
3 แสดงแบบแผนการทดลอง แบบวัดก่อนการทดลอง หลังการทดลองและติดตามผล...	59
4 แสดงคะแนนเฉลี่ยความเข้มแข็งในการมองโลกในระยะก่อนการทดลองหลังการทดลองและระยะติดตามผลของพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงานที่ได้รับการฝึกโปรแกรมการรับรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลกและกลุ่มควบคุม.....	64
5 แสดงคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้มแข็งในการมองโลกของพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงาน ในกลุ่มที่เข้ารับการฝึกโปรแกรมการรับรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลก ในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	65
6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลกของพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงานระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	68
7 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	69
8 ผลการทดสอบย่อยของวิธีทดลองในระยะหลังทดลอง.....	70
9 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	71
10 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงาน ที่เข้ารับการฝึกโปรแกรมการรับรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลก.....	72
11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเข้มแข็งในการมองโลกของพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงาน ที่เข้ารับการฝึกโปรแกรมการรับรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นรายคู่ ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลด้วยวิธีทดสอบ นิวแมน-คูลส์.....	73
12 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงาน กลุ่มควบคุม.....	74

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	
แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเข้มแข็งในการมองโลกของพนักงาน ที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงานที่ได้รับการฝึกโปรแกรมการรับรู้ ความสามารถเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลกและกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	66
2	
แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเข้มแข็งในการมองโลกในระยะต่าง ๆ ของการทดลองในกลุ่มพนักงานที่สูญเสียอวัยวะจากอุบัติเหตุในโรงงานที่ได้รับ การฝึกโปรแกรมการรับรู้ความสามารถในการมองโลกและกลุ่มควบคุม.....	67